

Stichting Tocamaheerd

2025 Jaarverslag

Het jaar 2025 is voor Stichting Tocamaheerd een bewogen en druk jaar geweest. Weer een verzameling bestuursvergaderingen en overleggen, meevallers en tegenvallers. Bijzondere hoogtepunten waren er zeker: de toename en intensivering van de inzet van de Gemeente Het Hogeland en de start van de versterking!

Meer en meer is in de loop van het jaar 2025 gebleken dat door stijgende kosten de dekking van ons project onhaalbaar werd. Daarbij de slepende voorbereiding van de versterking, waarbij lopende kosten zonder inkomstenbron onverminderd doorgaan, heeft geleid tot een hulpvraag aan de Gemeente. In het volgende willen wij uw aandacht vragen voor die medewerking.

Net als in de voorgaande jaren willen we per onderdeel de “stand der dingen” kenbaar maken.

Voortgang Projectontwikkeling:

In het jaarverslag 2024 schreven we met betrekking tot de versterking onder meer het volgende:

“In de loop van 2023 waren de constructieberekeningen van Arcadis gereed. In opdracht van de Nationaal Coördinator Groningen heeft Arcadis het “versterkingsplan” opgesteld. Tot ieders verbazing was de uitkomst dat “slechts op enkele punten versterking benodigd was”. .....

Om die reden is Instituut Mijnbouwschade Groningen ingeschakeld. Opname van de vele te herstellen schades is gedaan, echter tot op heden (juni 2023) is daarvan geen rapportage. Door Arcadis is inmiddels de versterkingsopgave herkend (augustus 2023) en dat geeft een aanzienlijk ander beeld.” .....

Daaropvolgend vanaf september 2023 weer besprekingen, overleggen, berekeningen enzovoorts met NCG, aannemer BouwGroep Dijkstra Draisma, onze architect en wij als bestuur met als resultaat: opdrachtverstrekking door NCG aan de aannemer!

Dit geldt dan de versterkingsopgave en op 1 september 2025 is aannemer BouwGroep Dijkstra Draisma uit Dokkum van start gegaan. Allereerst is, na inrichting van het bouwterrein, waaronder de aanleg van een tijdelijke dam vanaf de Dingeweg, de asbestverwijdering begonnen. Golfplaten, riet, verdiepingsvloer voorhuis, en op diverse andere plekken is asbest aangetroffen.

Door een gespecialiseerd en gecertificeerd bedrijf is die taak opgepakt en medio december was de verwijdering gereed. Vanaf dat moment konden de dak liggers, waar nodig vervangen worden.

In de gracht aan de noordwestzijde is een damwand aangebracht.

De gevel aan die zijde had meer funderingssterkte nodig, door het aanbrengen van de damwand kan verzakking en scheurvorming worden voorkomen. Het herstel van de gevel is nu gaande.

In het voorhuis moest de verdiepingsvloer versterkt worden. Ook daar is asbest aangetroffen en verwijderd. Langs de buitengevels van het voorhuis zijn, danwel worden nieuwe funderingsstroken aangebracht. Aan de verdere versterking van het voorhuis wordt gewerkt.

Wekelijks wordt verslag uitgebracht van de werkzaamheden. Ons inmiddels “voormalig bestuurslid Zomerdijk” is aangesteld als bouwkundig coördinator namens de opdrachtgever. De inzet van de Gemeente heeft hierbij een bepalende rol gespeeld. De werkzaamheden liggen ondanks de december-stop en onwerkbare dagen vanwege weersomstandigheden keurig op schema.

Het begin is er en de verwachting is dat de versterkingswerkzaamheden medio september 2026 afgerond kunnen worden.

Daar waar mogelijk worden herstelwerkzaamheden gelijk mee genomen, ter voorkoming van latere dubbele kosten. Omdat de financiering in het kader van de Subsidie Groot onderhoud waaronder Restauratie Rijksmonumenten (GRRG) nog niet rond is, is dat wel een complexe zaak.

naar de “oude glorie”.

Na instemming van de Gemeenteraad met het “ambtelijk ondersteunen van onze Stichting” is de problematiek rond realisering van het Project Tocama voortvarend opgepakt. Deskundigheid wordt geleverd, bijdragen in de lopende kosten en feitelijk meedenken kenmerken die inzet en betrokkenheid. Zo is medio 2025 gestart met een brainstormsessie over exploitatiemogelijkheden. Daarbij is uitgangspunt dat de oorspronkelijke doelen zoveel mogelijk bewaard blijven. Denk hierbij aan de realisatie van expositieruimte en museumwinkel in samenwerking met Stichting Museum Menkemaborg.

Een ander doel is het beschikbaar stellen van “educatieve ruimte. Ten aanzien daarvan geldt dat realisatie van het praktijkopleidingsgebouw afhankelijk is van de toekenning van een zogenaamde PAWOZ-bijdrage. PAWOZ staat voor Programma Aanlanding Wind Op Zee en vloeit voort uit de stroomkabels van de windmolens naar de Eemshaven. Een beperkt gebied komt in aanmerking voor bijdragen. Ons project “educatie” alsmede de “speeltuin” staan op de voorlopige lijst van subsidieontvangers. Er is vertraging in de toekenning gekomen, maar in de loop van 2026 zal meer duidelijk worden. Dat de oorspronkelijke planvorming aanpassing behoeft is wel duidelijk.

Voor de herinrichting van het terrein rond Huize Tocama is door landschapsarchitect Leo Dijkstra (DTPL) een fraai ontwerp gemaakt. Herstel van de slingertuin, parkeerfaciliteiten en de beeldentuin zullen te zijner tijd het “beeld van de oude glorie” op zeer positieve wijze versterken. Voor het herstel van de slingertuin is subsidie toegezegd uit het Waddenfonds. Dat geldt evenzo voor de inrichting van museumwinkel en expositieruimte.

Voor een duurzame energievoorziening is door Bureau 1232 een advies opgesteld. Warmte-koude-opslag, zonnepanelen, aangename verwarming en luchtbehandeling zijn onder meer de zaken die zijn opgenomen. Bij DUMAVA, de subsidieregeling voor duurzaam maatschappelijk vastgoed is subsidie aangevraagd en toegekend. Afhankelijk van de toekomstige invulling zal planvorming aangepast worden.

Subsidieverlening:

Een tweetal zaken heeft realisatie van de plannen bemoeilijkt, zo niet onmogelijk gemaakt. Enerzijds de stijging van de bouwkosten, anderzijds de regelgeving rond subsidies. Eigenlijk is bij elke subsidieverlening sprake van een “eigen bijdrage”. Begrijpelijk en inzet van reeds toegekende subsidies, denk aan Nationaal Programma Groningen, Waddenfonds en Boerderijenfonds, gedeeltelijk als die eigen bijdrage inzetten was onzes inziens een normale zaak. Dat inzet van deze

subsidies voor “commerciële activiteiten vrijwel onmogelijk is, dit in verband met al of niet vermeende staatssteun is duidelijk geworden. Daarnaast is echter van Rijkswege bepaald dat “*subsidies niet aangewend mogen worden voor cofinanciering*”. Bij de subsidie voor groot-onderhoud van Rijksmonumenten is de maximale subsidie 70%, het restant moet als cofinanciering betaald worden uit eigen vermogen, dan wel particuliere gelden of leningen. Er wordt naarstig gezocht naar een oplossing voor deze tegenslag. Met alle mogelijke inzet van de Gemeente wordt gezocht naar oplossingen. Er is een brainstormgroep gevormd die in verschillende bijeenkomsten een aanzet heeft gegeven voor de toekomstige invulling. De brainstormsessies hebben opgeleverd dat het oorspronkelijke plan om in het voorhuis overnachtingen te accommoderen opnieuw als wenselijk wordt gezien. Nieuw is dat wordt uitgezocht of het realiseren van avontuurlijke *overnachtingscabins* een goede stap zou zijn. In de loop van 2026 moet hierover duidelijkheid ontstaan.

Voedseltuin:

De vrijwilligers van de voedseltuin hebben ook in 2025 weer uitstekend werk verricht. De verschillende producten die verbouwd zijn hebben via de Voedselbank hun weg naar de “klanten” gevonden. Omwonenden hebben ook in 2025 van de mogelijkheid gebruik gemaakt om een kijkje in de tuin te nemen. Chapeau voor die vrijwilligers en het bestuur van de Voedseltuin.

Voor het jaar 2026 heeft het Bestuur van de Voedseltuin wederom gevraagd om gebruik van een deel van de boerderij-erf. Dit kan omdat het de bouwwerkzaamheden niet hindert. Graag willen ze een groter deel benutten en waar mogelijk kan dat gehonoreerd worden. Begin 2026 zullen in een overleg met de Voedseltuin de mogelijkheden voor de korte en langere tijd besproken worden.

Evenementen:

Vanwege de voorbereidingen en daadwerkelijke start van de “versterking” is in 2025 afgezien van ruimtegeven aan evenementen, zoals bij voorbeeld aan de destijds zeer geslaagde musical van Het Hogeland College. Er was wederom vraag naar en dat sterkt ons in de overtuiging dat een ruimte als “Huize Tocama” gewenst en exploitabel is. Bij het brainstormen over de toekomstige invulling wordt de wens naar “ruimte voor grootschalige evenementen” dan ook meegenomen.

Website:

Aan onze website is ook het afgelopen jaar weinig aandacht geschonken. Vanwege onduidelijkheid en trage voortgang in het proces van versterking en restauratie is daar bewust voor gekozen. Desondanks horen we regelmatig dat ze “even op onze website hebben gekeken om een idee van de plannen te krijgen”. Nu we intensief samenwerken met de Gemeente Het Hogeland is ook gekozen voor “alle publicitaire zaken laten uitvoeren door professionals”, in onze situatie derhalve de Gemeentelijke Communicatie-afdeling. In het voorliggende jaar 2026 zal dit nader ingevuld worden.

Tuinonderhoud:

Ook in 2025 is het erf rond de boerderij onderhouden door Hoveniersbedrijf De Wilde Appel. Wederom gold dat vanwege de beperkte middelen het onderhoudsniveau “matig, maar voldoende voor een project in ontwikkeling was”. Wellicht te matig. Van zowel de Nationaal Coördinator Groningen als de Gemeente werd geoordeeld dat er een “stevige onderhoudsbeurt” noodzakelijk was. Samen met NCG, voor het terrein direct rond de boerderij en met de Gemeente voor het overige erf is daarom opdracht gegeven aan De Wilde Appel die uit te voeren. Dat dit nodig was kunnen we als bestuur ook zeker beamen. Voor de uitstraling naar buiten, omwonenden en dorpsgenoten vragen terecht om “nette erven”, is het een goede keuze geweest en financieel mogelijk gemaakt door onze partners.

Bestuur:

In het afgelopen jaar hebben enkele bestuurswisselingen plaatsgevonden. De Heer Peter Zomerdijk is afgetreden om beschikbaar te zijn voor het werk als bouwcoördinator. Zijn deskundigheid was destijds reden om hem als bestuurslid te vragen, nu treedt hij als deskundige op voor de contacten met NCG en aannemer. Wij danken Peter voor zijn bestuurslidmaatschap en vertrouwen op een goede samenwerking in zijn nieuwe functie.

Omdat de Gemeente een volledige samenwerkingspartner is geworden is besloten dat “statutair een tweetal bestuursleden wordt voorgedragen door de Gemeente Het Hogeland”. Mevrouw Marjon Edzes-Posthumus is inmiddels benoemd. De invulling van het tweede lid namens de Gemeente zal te zijner tijd plaatsvinden.

Om hem moverende redenen en drukke werkzaamheden is onze voorzitter Harrie Hoek afgetreden in november. Zijn functie is vacant. Met dank voor zijn geweldige inzet vanaf 2020, de start van ons Project Tocama, wensen wij hem al het goede voor de komende jaren.

Om een goede overgang naar een toekomstig bestuur te realiseren is het “rooster van aftreden” aangepast. In de bijlage vindt u dit rooster.

Toekomst:

In 2025 is de lang verwachte “versterking” van Huize Tocama gestart. En alles wijst erop dat daarna en waar mogelijk tegelijk met, de restauratie en herbestemming aanvangt. Het streven is dat omstreeks september 2027 in gebruik name van de Tocama kan plaatsvinden.

We zijn met tevredenheid gestemd dat de versterking is begonnen en dat op een zeer constructieve wijze wordt samengewerkt met de Gemeente Het Hogeland. Het jaar 2026 zal gedeeltelijk nodig zijn om te komen tot een herziene planvorming, gericht op een deugdelijke exploitatie van Tocama in de jaren vanaf 2028!

Dank aan allen die, op welke wijze dan ook, meehelpen om Huize Tocama tot een (de) “**parel in het Hoogeland**” te maken.

Uithuizen, 01-03-2026

Bestuur Stichting Tocamaheerd

Bijlagen:

- Jaarrekening 2025
- Rooster van Aftreden Bestuursleden

Rooster van Aftreden Bestuursleden, conform bestuursvergadering 1-9-2025

Rooster van aftreden Bestuur Stichting Tocamaheerd							N.a.v. bestuursvergadering 18-8-2025						
In Bestuur	Bestuursleden	Geb. d.	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Datum hk/nhk, af[ge]treden
6/16/21	H. Hoek	12/14/55	hk	aftr.									6/16/26
6/16/21	H.G.A. Sienot	7/9/52	hk	aftr.									6/16/26
6/16/21	G.P. Bakker	4/12/52	hk			aftr.							6/16/28
7/8/21	H. Slik	1/8/68	hk		aftr.								7/8/27
7/8/21	P. Zomerdijk	8/21/65	aftr.										7/8/25
2/10/25	Marjon Edzes	8/27/56					hk					nhk	
	vacature						hk					nhk	
Statuten: zittingstermijn 4 jaar, maximaal 2 termijnen													
hk: herkiesbaar													
nhk: niet herkiesbaar													
aftr: aftredend op eigen verzoek													
Datum opmaak:		9/2/25	cf. bestuursbesluit 1-9-2025										